

Občina Makole

Makole 35, 2321 Makole, Slovenija
t + 386 (0)2 80 29 200 f + 386 (0)2 80 29 250
e info@obcina-makole.si s www.obcina-makole.si

DELNI OBČINSKI NAČRT

ZAŠČITE IN REŠEVANJA OB POJAVU EPIDEMIJE OZIROMA PANDEMIJE NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH

VERZIJA 2.0

	ORGAN	DATUM	PODPIS
Izdelal	Občina Makole		Mojca Vantur strokovni sodelavec CZ
Odobril	Štab CZ občine		Tilen Kopše, Poveljnik CZ
Uskladil	Izpostava URSZR Maribor		
Sprejel	Župan		Franc Majcen, Župan

AŽURIRANJE, POPRAVKI SPREMEMBE IN DOPOLNITVE

Zap. Št.	Datum nastanka dokumenta	Datum dopolnitve/ažuriranja	Datum spreminjanja	Podpis
1.				

KAZALO

1	NESREČA ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT – NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH	4
1.1	Uvod.....	4
1.2	Vrsta, oblika in značilnosti nalezljivih boleznih.....	4
1.3	Viri in poti širjenja nalezljivih boleznih pri ljudeh.....	5
1.4	Pogostost pojavljanja nalezljivih boleznih na območju občine Makole.....	5
1.5	Možen potek in pričakovan obseg pojavljanja nalezljivih boleznih pri ljudeh.....	6
1.6	Verjetnost nastanka verižnih nesreč.....	7
1.7	Sklepne ugotovitve.....	7
2	ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	9
2.1.	Temeljne podmene načrta.....	9
2.2.	Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči.....	10
2.2.1	Koncept odziva ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive boleznih pri ljudeh.....	10
2.3.	Uporaba načrta.....	10
3.	OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE	12
3.1	Opazovanje in spremljanje nalezljivih boleznih pri ljudeh.....	12
3.2	Obveščanje pristojnih organov in služb v občini Makole.....	12
3.3	Obveščanje prebivalstva.....	12
3.4	Obveščanje splošne javnosti.....	12
4.	ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI	14
4.1	Splošni in posebni zdravstveni ter drugi posebni ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih boleznih pri ljudeh.....	14
4.2	Zaščitni ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči.....	16
4.2.1	Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi.....	16
4.2.2	Biološka zaščita.....	16
4.2.3	Prva pomoč in nujna medicinska pomoč.....	17
4.2.4	Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem.....	17
4.2.5	Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje.....	18
5.	OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA	20
6.	RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV	21
6.1	Pomen pojmov.....	21
6.2	Razlaga okrajšav.....	21
7.	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	23
7.1	Skupni dodatki in priloge.....	23
7.2	Posebni dodatki in priloge.....	23

■ NESREČA ZA KATERO JE IZDELAN NAČRT – NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH

1.1 Uvod

Delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih boleznih pri ljudeh je izdelan na podlagi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1, 97/2010 in 21/18), v skladu z Uredbo o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Ur. l. RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19), Zakonom o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 –ZNB-UPB1), Uredbo o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07, 54/09 in 23/11, 27/16), Pravilnika o prijavi nalezljivih boleznih in posebnih ukrepih za njihovo preprečevanje in obvladovanje (Uradni list RS, št. 16/1999 in 58/17), Pravilnika o prevozu, pokopu, izkopu in prekopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, 70/97 in 61/11 in 53/17), Ocene ogroženosti pred pojavom nalezljivih boleznih pri ljudeh v občini Makole ter v skladu z Regijskim načrtom zaščite in reševanja ob pojavu nalezljivih boleznih pri ljudeh v vzhodno štajerski regiji (8422-6/2020-11 -DGZR) in skladno s splošno zakonodajo.

Iz občinske Ocene ogroženosti pred naravnimi in drugimi nesrečami v občini Makole verzija 2.0 je razvidno, da je občina Makole uvrščena v 3. razred ogroženosti zaradi pojava nalezljivih boleznih pri ljudeh in zato tudi na območju občine Makole, tako kot na območju celotne Slovenije obstaja nevarnost za pojav epidemije oziroma pandemije posamezne nalezljive boleznih pri ljudeh. V občinski oceni ogroženosti so zbrani podatki o splošnih značilnostih, vrstah, poteh prenosa nalezljivih boleznih, obsegu, načinih in verjetnosti pojavljanja ter sistemu spremljanja nalezljivih boleznih pri ljudeh.

Delni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih boleznih pri ljudeh je izdelan za primer razglasitve epidemije ali pandemije posamezne nalezljive boleznih pri ljudeh, ko je treba poleg služb v zdravstveni dejavnosti in drugih služb uporabiti tudi sile in sredstva za ZRP. V delnem načrtu zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljivih boleznih pri ljudeh je podrobneje razdelan način obveščanja ter izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog.

Odločitev o aktiviranju delnega občinskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive boleznih pri ljudeh v občini Makole sprejme župan.

Epidemijo nalezljive boleznih razglasi minister, pristojen za zdravje. Epidemijo gripe lahko v skladu z 12. členom Sklepa št. 1082/20137EU o resnih čezmejnih nevarnostih za zdravje razglasi tudi Evropska komisija. Pandemijo nalezljive boleznih razglasi Svetovna zdravstvena organizacija.

1.2 Vrsta, oblika in značilnosti nalezljivih boleznih

Nalezljive boleznih povzročajo patogeni organizmi, kot so bakterije, virusi, zajedavci, glive in plesni. Povzročajo nastanek in razvoj boleznih pri živalih in človeku. Nalezljive boleznih se prenašajo po zraku, s hrano in vodo ter z neposrednim stikom ali posredno, prek predmetov in površin. Prenašajo se s človeka na človeka ali z živali na človeka. Nalezljiva bolezen je posledica interakcije med biološkim agensom, gostiteljem in okoljem. Pogoji za začetek procesa so ustrezna izpostavljenost kužnemu agensu, skupek dejavnikov v okolju, ki omogočajo razvoj boleznih, in sprejemljiv gostitelj. Možnosti, da se nalezljiva bolezen širi v populaciji, so odvisne od verjetnosti prenosa med okuženo in dovzetno osebo, frekvence stikov v populaciji, od trajanja infektivnosti in deleža oseb v populaciji, ki so še imune oziroma neodzivne na okužbo.

Ločimo med okužbo in boleznijo. Okužba je posledica stika občutljivega gostitelja z

morebitnim patogenim mikroorganizmom. Vir za večino okužb človeka je drug človek pa tudi živali in neživo okolje. To pomeni, da je izpostavljenost občutljivega posameznika okuženemu človeku ali živali oziroma okolju najpomembnejši dejavnik za pojav okužbe. Bolezen je eden izmed mogočih izidov okužbe, njen razvoj pa je odvisen tako od virulence agensa kot od dovzetnosti gostitelja.

1.3 Viri in poti širjenja nalezljivih bolezni pri ljudeh

Nalezljive bolezni se širijo, kadar obstajajo pogoji za prenos mikroorganizma in se okužba lahko prenaša na dovzetne osebe. Okužbe se lahko pojavljajo množično, in sicer v obliki izbruhov, kopičenj, epidemij oziroma tudi pandemij.

Izbruh je pojav več primerov nalezljive bolezni kot pričakovano na določenem območju, v določenem časovnem obdobju in v določeni skupini ljudi.

Epidemija nalezljive bolezni je pojav nalezljive bolezni, ki po času in kraju nastanka ter številu prizadetih oseb presega običajno stanje in je zato potrebno takojšnje ukrepanje.

Pandemija je pojav posamezne nalezljive bolezni, ki se v obliki epidemij pojavlja v več regijah, državah in celinah. Pandemija se pojavi, ko povzročitelj nalezljive bolezni, ki je do tedaj krožil med prebivalstvom, postane sposoben okužiti veliko število ljudi, se širiti med ljudmi zaradi nizke ali neobstoječe odpornosti in povzroči bolezen pri večiniokuženih

Vir okužbe je oseba ali žival, iz katere kužni agens pride neposredno ali posredno na gostitelja.

Nalezljive bolezni se lahko prenašajo:

- z neposrednim prenosom: neposredni stik (spolno prenesene bolezni, influenza), kapljični prenos (meningokok, ošpice) in prenos iz matere na plod,
- s posrednim prenosom po zraku: prašni delci (ošpice), z okuženo vodo in hrano (hepatitis A), ob stiku s predmeti ter z vektorji oziroma prenašalci (klopi, komarji).

Glede na povzročitelja in najverjetnejšo pot prenosa se nalezljive bolezni delijo v naslednje skupine:

- črevesne (črevesne nalezljive bolezni so okužbe ali zastrupitve s hrano, noroviroze, rotaviroze, griža, hepatitis A (nalezljiva zlatenica), trebušni tifus, paratifus, otroška paraliza, kolera in okužbe s črevesnimi zajedavci)
- respiratorne (med respiratorne bolezni, ki se prenašajo pretežno s kapljicami, spadajo angina, gripa, pljučnica, meningitis, ki ga povzročajo pnevmokoki, meningokoki in H. influenza, škrlatinka, mumps, rdečke, oslovski kašelj in davica),
- zoonoze (V RS so najpomembnejše zoonoze: salmoneloza, kampilobakterioza in mikrosporija, bolezni, ki jih povzročajo zajedavci (toksokariaza, trakuljavost) in v manjši meri jersinioza),
- bolezni kože in sluznic (med te bolezni spadajo tudi spolno prenesene bolezni, ki jih povzročajo bakterije in virusi. Od nekdanj sta znana sifilis in gonoreja.),
- vektorske (uši, klopi, bolhe, komarji in drugi členonožci so prenašalci povzročiteljev pegavice, povratne mrzlice, rumene mrzlice, denge, malarije in klopnega meningoencefalitisa),
- bolezni, ki se prenašajo s krvjo (med temi boleznimi so najbolj pomembne hepatitis B in hepatitis C ter okužba s HIV (Ocena tveganja za pojav pandemije gripe v Republiki Sloveniji, 2016)

1.4 Pogostost pojavljanja nalezljivih bolezni na območju občine Makole

Nalezljive bolezni so najpogostejše bolezni v populaciji. Po ocenah vsak prebivalec vsako leto enkrat dodesetkratbolizaakutnookužbodihalinvsajenkratzaakutnočrevesnookužbo.Vseboljpomembne in pogoste so transmisivne nalezljive bolezni, ki jih prenaša mrčes. Zaradi številnih potovanj po svetu so vse pogostejše tudi vnesene nalezljive bolezni, ki jih pri nas sicer nimamo.

Nalezljive bolezni niso pomembne samo zaradi njihove pogostosti, temveč tudi zaradi možnih trajnih posledic. Agense, ki povzročajo nalezljive bolezni, povezujejo tudi s kroničnimi boleznimi, kot so reaktivni artritis, rana na želodcu, rak, neplodnost ipd.

Dne 12.3.2020 ob 18. uri je bila v Sloveniji razglašena epidemija nalezljive bolezni SARS-CoV2 (COVID 19). V občini Makole ni bilo potrjene okužbe s COVID-19.

1.5 Možen potek in pričakovan obseg pojavljanja nalezljivih boleznih pri ljudeh

Nalezljive bolezni, ki se lahko pojavijo kot posamezni primeri ali v obliki izbruhov, so:

- driska, in sicer različnih povzročiteljev (bakterije, virusi, paraziti), zlasti pri ranljivi populaciji (otroci, ostareli, vojaki, turisti, zdravstveno osebje),
- okužbe s hrano in vodo,
- zoonoze,
- legioneloza (hoteli, razpršilci vode, klimatski stolpi, vodometi, bolnišnično okolje),
- oslovski kašelj, norice, ošpice in mumps,
- stafilokokne okužbe (domače in bolnišnično okolje, oddelki za novorojenčke ter kirurški oddelki),
- streptokokne okužbe – angina (otroci, v vojašnicah in bolnišnicah),
- okužbe, ki jih povzročajo virusi influence, respiratorni sincicijski virus in drugi povzročitelji akutnih okužb dihal.

Število zbolelih je odvisno od številnih dejavnikov, med njimi od vrste mikroba, deleža neimunih prebivalcev, načina širjenja bolezni itn.

Na območju Občine Makole lahko pričakujemo predvsem:

Pojav nalezljivih boleznih pri ljudeh (izbruh ali epidemija) kot posledica naravne ali druge nesreče. Ob naravnih in drugih nesrečah se lahko zelo hitro poslabšajo osnovne življenjske razmere, zato je posledično višje tveganje za pojav in širjenje nalezljivih boleznih pri ljudeh predvsem ob potresih, poplavah, nevarnih boleznih pri živalih, nesrečah z nevarnimi snovmi, terorističnih napadih... Ob tovrstnih nesrečah poteka ukrepanje skladno z načrti zaščite in reševanja glede na nesrečo, glede na razmere (potres, poplava). Poleg nalezljivih boleznih obstajajo tudi številne druge nevarnosti za zdravje pri ljudeh, ki lahko zaradi svojega obsega ali resnosti ogrozijo zdravje ljudi. Med take nevarnosti sodijo tudi dogodki, povezani s hrano oziroma krmo. Zagotavljanje varnosti živil v RS določata zakonodaja Unije – Uredba (ES) št. 178/2002 ter uredbe s področja higiene živil ter nacionalna zakonodaja. Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin je v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in NIJZ pripravila.

Načrt ukrepov za obvladovanje nenavadnih dogodkov, povezanih s hrano oziroma krmo. Dokument opredeljuje postopke sodelovanja vseh pristojnih organov na področju varne hrane in krme ter javnega zdravja, še posebej epidemiološke službe, pri identifikaciji tveganj in obvladovanju nenavadnih dogodkov, ki predstavljajo tveganje za zdravje ljudi.

Pojav nalezljivih boleznih pri ljudeh (epidemija ali pandemija) večjega obsega:

- epidemija ali pandemija nalezljive bolezni (npr. gripa, okužbe z oporečno vodo, bolezni, ki jih prenaša mrčes itn.) zaradi zelo hitrega širjenja med prebivalstvom zajame zelo veliko ljudi. Že običajna sezonska gripa je lahko pomembna javnozdravstvena težava saj v času epidemije gripe zbolijo do 20 odstotkov ljudi, v določenih starostnih skupinah tudi od 40 do 50 odstotkov. Ocenjuje se, da je smrtnost neposredno zaradi sezonske gripe manjša od 0,1 odstotka, vendar se poveča posredno zaradi zapletov in naj bi bila okoli 1 odstotka. Glede na matematične izračune, kjer je kot izhodišče predvideno, da bo zbolelo 25 odstotkov populacije, bolnišnično zdravljenje bo potrebovalo 0,55 odstotka ljudi in da bo smrtnost 0,37-odstotna bi tako v občini Makole lahko zbolelo 25 odstotkov ljudi (525), hospitalizirani bi bilo potrebno 2,9 ljudi, 1,9 ljudi

pa bi lahko umrlo.

1.6 Verjetnost nastanka verižnih nesreč

Glede na pričakovane posledice naravnih in drugih nesreč v regiji se ob pojavu nesreče lahko pojavi nalezljiva bolezen ali obratno. V obeh primerih izvajamo ukrepe preprečevanja nastanka oziroma širjenje nalezljive bolezni. V občini Makole lahko pride do pojava nalezljivih bolezni sočasno ob:

- potresu z močnimi poškodbami ali močnejšemu (intenzitete VIII EMS ali več);
- katastrofalnih poplavalah –najobsežnejše poplavno območje občine Makole je območje reke Dravinje;
- jedrski nesreči–najbolj ogroženo območje je širše območje okoli Nuklearne elektrarne Krško (25-kilometrski pas) ter predvidena območja sprejemališč zaradi evakuacije iz tri in desetkilometrskega pasu. Med ogrožena območja v občini spadajo še območja, kjer se organizirajo zbirališča in sprejemališča.
- pojavu posebno nevarnih bolezni živali–ljudje se lahko okužijo z zoonozami pri neposrednem stiku z živalmi in z uživanjem živil, ki izvirajo od okuženih živali;
- uporabi orožij ali sredstev za množično uničevanje v teroristične namene oziroma terorističnem napadu s klasičnimi sredstvi (uporaba biološkega orožja) – ogrožena so območja večjih slovenskih mest, kjer je večje število kritične infrastrukture;
- nesrečah z nevarnimi snovmi–število virov tveganja se spreminja večkrat letno.
-

Ob tovrstnih nesrečah poteka ukrepanje skladno z načrti zaščite in reševanja glede na nesrečo (potres, poplava). V primeru sočasnega pojava nalezljive bolezni pa aktivnosti odziva na nalezljivo bolezen vodi in usklajuje minister pristojen za zdravje. Pojav nalezljivih bolezni lahko povzroči večjo odsotnost od pouka, z dela in v transportnem sistemu ter drugih službah, na primer v zdravstvu, šolstvu, policiji, vojski, socialnem varstvu in gospodarstvu, kar ima lahko velik vpliv na vsakdanje življenje in poslovanje ter na nacionalno in globalno ekonomijo. V času pojavljanja nalezljivih bolezni se zelo povečajo obiski v zdravstvenih ambulantah in potrebe po sprejemu v bolnišnice. Delovanje celotnega zdravstvenega sistema bo močno oteženo, saj se lahko pričakuje tudi večja obolevnost med zaposlenimi v zdravstvenem sistemu.

1.7 Sklepne ugotovitve

Ta načrt je izdelan za občino Makole in je usklajen z državnim načrtom zaščite in reševanja ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh in s pristojnimi službami.

Pojav nalezljive bolezni predstavlja veliko obremenitev predvsem zdravstvenega sistema in kritičnih infrastruktur, močno vplivajo na življenje v celotni regiji, posegajo v človekove pravice, na kar smo občutljivi in moramo biti naj pripravljeni.

Nalezljiva bolezen se lahko širi zelo hitro in v valovih, dolžino in trajanje vsakega vala ni vedno mogoče napovedati in je lahko povezana z visoko stopnjo obolevnosti in umrljivosti.

Obseg nalezljive bolezni in starostne skupine, ki jih bo pandemija najbolj prizadela, ni mogoče vnaprej predvideti.

Pojav epidemije ali pandemije nalezljivih bolezni pri ljudeh ima lahko:

- politični vpliv: socialni nemiri, nezadovoljstvo prebivalcev;
- socialno-varnostni vpliv: slabši ekonomski položaj prebivalcev in preskrba s hrano, vodo, zdravili ter drugimi dobrinami, kar lahko pripelje do socialnih nemirov. Povečano povpraševanje po dobrinah ima za posledico dvigovanje cen dobrin. Povečano je družbeno breme zaposlenih, pojavijo se lahko ropi zdravil ali zaščitne opreme, osnovnih življenjskih dobrin in premoženja ter ponaredek zdravil in zaščitne opreme;
- ekonomski vpliv z gospodarsko in ekonomsko škodo: na eni strani pomanjkanje delovne sile, na drugi strani pa povečanje brezposelnosti zaradi zmanjšanega obsega proizvodnje v industriji, kmetijstvu in pri trgovanju, kar vpliva na bruto domači proizvod;

- vpliv na kakovost bivanja in družbeno vključenost prebivalstva: prenehanje izvajanja kulturnih dogodkov in drugih dejavnosti kulture vpliva ne samo na poslabšanje ekonomskega položaja tistih prebivalcev, ki se poklicno ukvarjajo s kulturo ali sodelujejo pri izvajanju kulturnih dejavnosti, temveč ima tudi širše družbene posledice, vključno z zadovoljevanjem socialnih, kulturnih in duhovnih potreb državljanov.

Za učinkovito spopadanje z nalezljivo boleznijo je treba zagotoviti:

- hitro prepoznavanje pojava nalezljive bolezni,
- takojšnje ukrepanje ob pojavu epidemije,
- učinkovito izvajanje ukrepov za omejitev širjenja okužbe,
- učinkovito delovanje zdravstvenega sistema in
- prilagoditev celotne družbe za delovanje v razmerah epidemije/pandemije.

PP – 1001 Ocena ogroženosti ob pojavu nalezljivih bolezni pri ljudeh v občini Makole

ZAMISEL IZVAJANJA ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

2.1. Temeljne podmene načrta

Temeljne podmene načrta zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh na območju Občine Makole so:

1. Varstvo pred posledicami pojava epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh zagotavljajo v okviru svojih pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti MZ, NIJZ, NLZOH, UVHVVR, ZIRS, državljani in drugi prebivalci Republike Slovenije kot posamezniki, Rdeči križ Slovenije, Slovenska Karitas, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za ZRP, ter občine, regijski in državni organi, skladno s svojimi pristojnostmi, usposobljenostjo in opremljenostjo.
2. Državni in občinski načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma andemije nalezljive bolezni pri ljudeh je izdelan za primer razglasitve epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, ko je treba poleg služb v zdravstveni dejavnosti in drugih služb uporabiti tudi sile in sredstva za ZRP.
3. Ob razglasitvi epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh NIJZ pripravi oceno tveganja in predlaga proti epidemijske in preventivne ukrepe. Za njihovo usklajevanje ukrepov je pristojno MZ. Za izvajanje operativnih nalog ZRP je odgovoren poveljnik CZ.
4. Življenja prebivalcev so lahko ob epidemiji oziroma pandemiji nalezljive bolezni pri ljudeh ogrožena, zato morajo biti prebivalci na okuženih in ogroženih območjih, kjer obstaja tveganje za širjenje nalezljive bolezni, pravočasno in objektivno obveščeni o pričakovani nevarnosti, možnih posledicah, ukrepih in nalogah za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob dogodku, ki pomeni tveganje za zdravje ljudi.
5. Lokalni načrt mora omogočiti, da so prebivalci na okuženem in ogroženem območju pravočasno in objektivno obveščeni o razsežnosti nalezljivih bolezni, posledicah, ukrepih za zmanjševanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči. Informacije o tem je treba sproti dopolnjevati in objavljati.
6. Občinski načrt je izdelan za primer razglasitve epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, ko je treba poleg služb v zdravstveni dejavnosti in drugih služb uporabiti tudi sile in sredstva za ZRP.
7. Odziv bo usklajen z usmeritvami NIJZ in odločitvami poveljnika CZ RS.
8. Za izvajanje operativnih nalog sil za ZRP v občini Makole je odgovoren poveljnik CZ občine Makole. V primeru, da v razmerah epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni v občini sredstva in sile za obvladovanje ne zadoščajo oziroma občina z njimi ne razpolaga, se zaprosi za pomoč regijo oz. državo(poveljnik CZ za občino Makol - poveljnik CZ VŠR).
9. Življenja prebivalcev so lahko ob epidemiji oziroma pandemiji nalezljive bolezni pri ljudeh ogrožena, zato morajo biti prebivalci na okuženih in ogroženih območjih, kjer obstaja tveganje za širjenje nalezljive bolezni, pravočasno in objektivno obveščeni o pričakovani nevarnosti, možnih posledicah, ukrepih in nalogah za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob dogodku, ki pomeni tveganje za zdravje ljudi. Občine v svojih načrtih ali delih načrta natančneje določijo načine obveščanja prebivalcev.
10. V občinskih načrtih se določijo načini izvajanja osebne in vzajemne zaščite.

2.2. Zamisel izvedbe zaščite, reševanja in pomoči

2.2.1 Koncept odziva ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive boleznih pri ljudeh

Koncept odziva ob pojavu nalezljivih boleznih pri ljudeh:

1. POJAV PRVIH PRIMEROV POVZROČITELJA NALEZLJIVE BOLEZNI

- Posamezen izbruh ali nekaj izbruhov nalezljive boleznih pri ljudeh spremljajo in obvladujejo službe v zdravstveni dejavnosti.

2. POJAV VEČJEGA ŠTEVILA OKUŽENIH IN OBOLELIH

- Aktivnosti izvajajo izvajalci zdravstvene dejavnosti v okviru mreže javne zdravstvene službe;
- sile za ZRP v občini so v stanju pripravljenosti za pomoč pri zagotavljanju pogojev za delovanje zdravstva v razmerah epidemije/pandemije
- s pripravami na izvajanje nalog v razmerah epidemije oziroma pandemije se prične na vseh nivojih načrtovanja in pri vseh nosilcih načrtovanja in izvajalcih nalog po načrtih.

3. RAZGLASITEV EPIDEMIJE/PANDEMIJE

- Poleg zdravstva so vključena resorna ministrstva, ki izvajajo ukrepe za zmanjševanje širjenja boleznih na svojem področju v skladu z usmeritvami zdravstva, sile za ZRP, javni zavodi na področju ZRP, Rdeči križ Slovenije, prostovoljske in humanitarne organizacije, mednarodne organizacije;
- Sile za ZRP iz lokalne pristojnosti pri izvajanju zaščitnih ukrepov in nalog ZRP vodi poveljnik CZ občine ob podpori Š CZ občine v sodelovanju z MZ ob strokovni podpori NIJZ. Občinski poveljnik CZ usklajuje vključevanje občinskih sil za ZRP s poveljnikom CZ regije;
- če je epidemija na območje ene ali več občin se lahko aktivira regijski načrt;
- z aktiviranjem državnega načrta se aktivirajo tudi regijske in občinske sile in sredstva za ZRP ter načrti zaščite in reševanja ali posamezni deli občinskih načrtov zaščite in reševanja na ogroženih oziroma okuženih območjih;
- po aktiviranju regijskega načrta poveljnik CZ regije obvešča pristojne organe in javnost o načrtovanih zaščitnih ukrepih in nalogah ZRP, njihovem poteku, izvedbi ter vključenih silah za ZRP in vodenju ZRP
- po aktiviranju občinskega načrta poveljnik CZ občine obvešča pristojne organe in javnost o načrtovanih zaščitnih ukrepih in nalogah ZRP, njihovem poteku, izvedbi ter vključenih silah za ZRP in vodenju ZRP.

2.3. Uporaba načrta

Občinski načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive boleznih pri ljudeh v občini Makole se aktivira, ko je razglašena epidemija oziroma pandemija nalezljive boleznih pri ljudeh na območju občine in je treba poleg služb v zdravstveni dejavnosti in drugih služb uporabiti tudi občinske sile in sredstva za ZRP, izvajati zaščitne ukrepe in naloge ZRP ter dejavnosti, opredeljene v načrtu dejavnosti občine.

Ko se aktivira Regijski načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive boleznih pri ljudeh, so aktivirani tudi občinski načrti zaščite in reševanja okuženem območju, kjer je prišlo do pojava epidemije oziroma pandemije nalezljive boleznih pri ljudeh.

V primeru, ko državni načrt še ni aktiviran, regijski poveljnik CZ za VŠR aktivira načrt ZiR na predlog poveljnika CZRS.

Občinski načrti se lahko aktivirajo pred razglasitvijo epidemije oz. pandemije, ko redne službe ne obvladujejo več razmer na svojem območju in ko je na zahtevo zdravstva potrebno aktivirati občinske sile

ZRP. Navodila in ukrepe določi pristojna OE NIJZ.

Občinski načrti se lahko aktivirajo pred razglasitvijo epidemije oz. pandemije, ko redne službe ne obvladujejo več razmer na svojem območju in ko je na zahtevo zdravstva potrebno aktivirati občinske sile ZRP. Navodila in ukrepe določi pristojna OE NIJZ.

O aktiviranju se obvesti poveljnika CZ VŠR.

SD – 19 Vzorec sklepa o aktiviranju načrta zaščite in reševanja SD – 20 Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog

3. OPAZOVANJE, OBVEŠČANJE IN ALARMIRANJE

Seznam navodil, obvestil in natančnejša organizacija in izvedba opazovanja, obveščanja in alarmiranja ob izvajanju občinskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu nalezljivih boleznih je v prilogi.

3.1 Opazovanje in spremljanje nalezljivih boleznih pri ljudeh

Spremljanje nalezljivih boleznih izvajajo OE NIJZ na podlagi Zakona o nalezljivih boleznih.

3.2 Obveščanje pristojnih organov in služb v občini Makole

Re CO Maribor po prejemu obvestila od CORS o pojavu epidemije oz. pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh v RS obvesti osebe, ki so določene za sprejem obvestila ReCO o nesreči v občini (v skladu z načrti obveščanja in aktiviranja lokalnih skupnosti).

Na lokalnem nivoju ReCO o pojavu nalezljivih boleznih obvesti glede na potrebo:

- poveljnika CZ občine oziroma njegovega namestnika,
- župana občine.

Center za obveščanje Maribor ob razglasitvi epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh obvešča pristojne osebe po seznamu. Obvesti le prvo določeno pristojno osebo oziroma prvo dosegljivo osebo na seznamu.

Na enak način RECO posreduje tudi vse ostale informacije iz CORS.

P-15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči v občini Makole

3.3 Obveščanje prebivalstva

Obveščanje prebivalcev na ogroženem območju mora biti usklajeno z obveščanjem splošne javnosti.

Za obveščanje prebivalcev o stanju na območju, na katerem se pojavi nalezljiva bolezen, so pristojne občine. Le-te preko lokalnih medijev prebivalce obveščajo o razmerah na prizadetem območju, o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči. Za dodatne informacije prebivalec lahko občine objavijo posebno telefonsko številko.

O uvedenih ukrepih na ogroženem območju ter o situaciji glede bolezni pa obvešča prizadete prebivalce pristojni zdravstveni dom ali koncesionar na krajevno običajen način (odločbe z uradnim naznanilom) in tudi preko lokalnih sredstev javnega obveščanja. V ta namen se objavi tudi telefonska številka za informacije.

Navodila ogroženim prebivalcem glede zaščitnih ukrepov so odvisna od nevarnosti.

3.4 Obveščanje splošne javnosti

Ob razglasitvi epidemije je obveščanje splošne javnosti v pristojnosti države.

Po aktiviranju Štaba CZ občine Makole sporočila za javnost glede poteka zaščitno-reševalnih aktivnosti pripravi in posreduje v objavo Štab CZ za VŠR. To nalogo v Štabu CZ za VŠR opravlja predstavnik za odnose z javnostmi v sodelovanju s predstavnikoma OE NIJZ Maribor, ki vsebino sporočil predhodno uskladi tudi s prizadetimi občinami.

Javnost mora biti o pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh pravočasno in

objektivno obveščena. Prvo sporočilo za javnost in vsa nadaljnja sporočila na državni ravni oblikuje in posreduje v objavo MZ. V primeru razglasitve epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh poteka obveščanje javnosti v celoti prek MZ.

V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočil državnih organov za javnost pristojni:

- Televizija Slovenija,
- Radio Slovenija,
- Slovenska tiskovna agencija, –po potrebi tudi drugi mediji.

COR S izdaja dnevne in izredne informativne biltene, ki so pripravljene na podlagi sporočil za javnost na državni ravni in vsebujejo podrobnejše informacije. Za obveščanje javnosti o izvajanju nalog zaščite, reševanja in pomoči iz lokalne pristojnosti so odgovorni v ŠCZ. Naloge na področju obveščanja javnosti organizira in usklajuje član štaba CZ pristojen za obveščanje javnosti. S tem namenom in kadar je to potrebno v sodelovanju z ministrstvi, Štabom CZ RS in drugimi državnimi organi:

- organizira in vodi novinarske konference,
- pripravlja skupna sporočila za javnost,
- navezuje stike z novinarji in mediji, ter skrbi, da imajo na razpolago informativno in drugo gradivo in da so jim dostopni informacijski viri,
- spremlja poročanje občil ter pripravlja t. i. klipinge.

Obveščanje javnosti ob nesrečah poteka v medijih, ki so po Zakonu o medijih dolžni na zahtevo državnih organov, javnih podjetij in zavodov brez odlašanja brezplačno objaviti nujno sporočilo v zvezi z resno ogroženostjo življenja, zdravja ali premoženja ljudi, kulturne in naravne dediščine ter varnosti države.

V takih primerih so za takojšnje posredovanje sporočil lokalnih oblasti za javnost pristojni:

- Radio Maribor
- Pe TV, SIP TV,
- Radiu Slovenija-I. in II. program,
- POV TV in A kanal, -Televiziji Slovenija
- I. in II. program,
- ostali elektronski mediji,-
- po potrebi drugi.

Seznam lokalnih in osrednjih medijev, ki bodo posredovala obvestila o izvajanju zaščitnih ukrepov

P-6	Obveščanje
P-6.1	Navodilo o obveščanju organov in organizacij, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč
P-6.2	Navodilo o obveščanju javnosti
P-6.3	Navodilo o opozarjanju na preteče nevarnosti
P-6.4	Navodilo o alarmiranju
P-6.5	Seznam oseb, ki se obveščajo in aktivirajo ob nesrečah

4. ZAŠČITNI UKREPI TER NALOGE ZAŠČITE, REŠEVANJA IN POMOČI

Seznam ukrepov in nalog ob izvajanju občinskega načrta zaščite in reševanja ob pojavu nalezljivih boleznih pri ljudeh je v prilogi.

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se bodo poleg splošnih in posebnih zdravstvenih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih boleznih pri ljudeh na področju zdravstva izvajali tudi zaščitni ukrepi in naloge ZRP.

4.1 Splošni in posebni zdravstveni ter drugi posebni ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih boleznih pri ljudeh

Za določitev splošnih in posebnih zdravstvenih ter drugih posebnih ukrepov za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih boleznih pri ljudeh je zadolžen NIJZ- OE Maribor, zdravstveno nadzorstvo pa izvajata ZIRS in UVHVVR skladno s svojimi pristojnostmi.

Posebne ukrepe za preprečevanje in obvladovanje izvajajo fizične in pravne osebe, ki izvajajo zdravstveno dejavnost, pri nalezljivih boleznih, ki se prenašajo med živalmi in človekom (zoonozah), pa tudi fizične in pravne osebe, ki opravljajo veterinarsko dejavnost.

Posebni ukrepi so:

- osamitev (izolacija), karantena, obvezno zdravljenje in poseben prevoz bolnikov;
- cepljenje (imunizacija in imunoprofilaksa) ter zaščita z zdravili (kemoprofilaksa);
- dezinfekcija, dezinsekcija in deratizacija;
- drugi posebni ukrepi.

V primeru potreb po dodatni pomoči pri izvajanju teh posebnih ukrepov lahko po odločitvi poveljnika CZ občine sodelujejo tudi sile za ZRP ter po potrebi tudi SV s svojimi razpoložljivimi zmogljivostmi. Pogoje in način izvajanja posebnih ukrepov opredeli ministrstvo, pristojno za zdravje.

Sile za ZRP bodo sodelovale pri izvajanju posebnih ukrepov in nalog, in sicer pri:

- delitvi in dostavi materialnih sredstev (ranljive skupine),
- meritvah telesne temperature na kontrolnih točkah pri prehodu državne meje,
- organizaciji osnovne oskrbe s hrano osebam v karanteni in izolaciji,
- dezinfekciji, dezinsekciji in deratizaciji,
- organizaciji usposabljanj za pravilno in varno izvajanje nalog in za pravilno uporabo zaščitnih sredstev.

Pogoje, način izvedbe nalog sodelujoče in njihove pristojnosti, aktivnosti in nadzor nad izvajanjem posebnih ukrepov opredeli ministrstvo, pristojno za zdravje.

Pogoje, način in sredstva za izvajanje dezinfekcije, dezinsekciji in deratizaciji predpiše minister, pristojen za zdravje v sodelovanju z ministrom, pristojnim za kmetijstvo in ministrom, pristojnim za okolje in prostor.

Osamitev (izolacija)

Osamitev (izolacija) je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje, ki ga določi lečeči zdravnik, NIJZ ali njegove območne enote obolemu za nalezljivo boleznijo, da se omeji svobodno gibanje, kadar to lahko povzroči neposreden ali posreden prenos bolezni na druge osebe. Glede na način prenosa nalezljive bolezni in stanje kužnosti bolnika se določi vrsta osamitve, ki lahko poteka na bolnikovem domu, v zdravstvenem zavodu (hospitalizacija) ali pa na za ta namen posebej določenem prostoru. Osamitev lahko traja največ toliko časa, kolikor traja kužnost.

PD – 1020	Seznam lokacij primernih za izolacijo
PD – 1021	Pogoji, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v izolaciji
PD – 1023	Navodila za osebe, ki so napotene v izolacijo
PD – 1024	Potrebna MTS za izvedbo izolacije

Karantena

Karantena je ukrep, s katerim se omeji svobodno gibanje in določijo obvezni zdravstveni pregledi zdravim osebam, ki so bile ali za katere se sumi, da so bile v stiku z nekom, ki je zbolel za kugo, virusno hemoragično mrzlico (Ebola, Lassa, Marburg) ali nalezljivo boleznijo, za katero je bila razglašena epidemija. Karanteno odredi minister, pristojen za zdravje, na predlog NIJZ.

PD – 1027	Seznam lokacij primernih za karanteno
PD – 1028	Pogoji, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v karanteni
PD – 1029	Vzorec pogodbe z izvajalcem karantene
PD – 1030	Navodila za osebe, ki so napotene v karanteno
PD – 1031	Potrebna MTS za izvedbo karantene
PD – 1032	Priporočila za pripravo objekta za karanteno, ravnanje osebja in nastanjenih v karanteni (NIJZ)

Drugi ukrepi s katerimi se omeji svoboda gibanja

Ob pojavu epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, kadar s splošnimi in posebnimi ukrepi ni mogoče preprečiti, da se v RS zanesejo in v njej razširijo določene nalezljive bolezni lahko Vlada RS, odredi tudi druge posebne ukrepe, kot so:

- določi pogoje za potovanje v države, v katerih obstaja možnost okužbe z nevarno nalezljivo boleznijo, ali za prihod iz teh držav,
- prepove oziroma omeji gibanje prebivalstva na okuženih in ogroženih območjih,
- prepove zbiranje ljudi po šolah, kinodvoranah, javnih lokalih in drugih javnih mestih, dokler ne preneha nevarnost širjenja nalezljive bolezni,
- omeji in prepove promet posameznih vrst blaga in izdelkov.

Pri izvajanju drugih posebnih ukrepov sodeluje tudi Policija in organi in enote za zaščito, reševanje in pomoč. Ministrstvo, pristojno za zdravje tudi v sodelovanju s Policijo in Civilno zaščito, določi pogoje, način izvedbe, sodelujoče in njihove pristojnosti, posamezne aktivnosti pristojnih ter nadzor nad izvajanjem drugih posebnih ukrepov. Glede materialne dolžnosti, nadomestila plače, varstva pri izvrševanju dolžnosti, povračilu škode in odgovornosti za povzročeno škodo se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Drugi ukrepi:

V določenih primerih nalezljivih boleznih se za širjenje bolezni lahko uporabljajo tudi ukrepi s katerimi se ugotavlja prisotnost znakov bolezni. Eden od takih je izvajanje ukrepa merjenja telesne temperature, ki ga izvajajo posamezniki, ki so primerno usposobljeni. Ukrep se lahko izvaja na mejah, na vstopnih točkah v poslovne objekte in poslovne zgradbe ter objekte institucionalnega varstva in druge. Lastniki ali upravljavci objektov v skladu s priporočili NIJZ določijo ukrepe, način izvajanja ukrepov in odgovorne za izvajanje ukrepov za preprečitev širjenja okužbe in z njimi seznanijo uporabnike objektov.

PD – 1008	Načrt sodelovanja ZRP na občinski in regijski ravni za izvajanje karantene oziroma izolacije
PD – 1009	Navodila RKS za člane ekip PP za izvajanje nalog ob epidemiji

4.2 Zaščitni ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči

Ukrepi in naloge zaščite, reševanja in pomoči so namenjeni preprečitvi, ublažitvi, zmanjšanju nastanka in odpravi posledic epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh.

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh se izvajajo naslednji zaščitni ukrepi in naloge ZRP:

- prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi (ukrep),
- RKB zaščita - biološka zaščita (ukrep),
- prva pomoč in nujna medicinska pomoč (naloga),
- pomoč ogroženim in prizadetim (okuženim) prebivalcem (naloga),
- zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje (naloga).

4.2.1 Prostorski, urbanistični, gradbeni in drugi tehnični ukrepi

Če je posledica epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh večje število mrtvih, je treba infektivna trupla ustrezno zaščititi pred okoljskimi vplivi skladno z Navodilom za ravnanje z infektivnimi trupli (D – 1001) in Pravilnikom o prevozu in pokopu posmrtnih ostankov (Uradni list RS, 70/97, 61/11, 53/17 in 56/17 – popr.).

Občine v svojih načrtih natančno določijo lokacije za pokop večjega števila mrtvih, ki se načrtujejo tudi izven obstoječih pokopališč. Poleg tega vnaprej pripravijo mesta za hrambo infektivnih trupel, če vseh trupel ne bi mogli pravočasno pokopati. Občina Makole določa glavno lokacijo za pokop ljudi v prostem delu Pokopališča Makole.

Trupla do mesta pokopa prepeljejo pristojne javne službe. NIJZ pripravi navodila in usmeritve glede pogojev in načina izvedbe prevoza, pokopa, izkopa in prekopa posmrtnih ostankov v razmerah razglašene epidemije/pandemije.

Občine poskrbijo za ustrezno obveščenost prebivalcev glede predpisanih omejitev in pogojev pokopa posmrtnih ostankov. Po prejemu navodil začnejo občine izvajati zaščitni ukrep in poročajo o realizaciji poveljniku CZ za Vzhodno štajersko.

PD-1002	Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli
PD-1010	Priporočila za postopanje z umrlim s COVID-19
PD-1011	Higienska priporočila za preprečevanje okužb z novim koronavirusom za pogrebno in pokopališko dejavnost

4.2.2 Biološka zaščita

Poveljnik CZ in štab CZ občine Makole sodeluje tako, da:

- posreduje dodatne informacije občini v regiji in
- pomaga s silami ZRP, s katerimi v občini ne razpolagajo.

Gasilske enote sodelujejo pri razkuževanju javnih prostorov in površin, vozil in opreme NMP za bolnišnice in zdravstvene domove in druge objekte, ko obseg dela presega zmožnosti delovanja rednih služb. Občine v svojih načrtih opredelijo katere sile za ZRP bi pomagale pristojnim institucijam pri izvajanju ukrepa.

Ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh NIJZ:

- naredi oceno tveganja za zdravje ljudi,
- predlaga, usmerja in usklajuje splošne in specifične proti epidemijske ukrepe,
- obvešča strokovno in splošno javnost o ukrepih,
- ugotavlja okužena in ogrožena območja,

- opredeljuje potrebe po vzorčenju in diagnostiki nalezljivih boleznih pri ljudeh ob pomoči sil za ZRP in SV ter izvaja proti epidemijske ukrepe
- predlaga izvedbo dekontaminacije, dezinfekcije, dezinsekcije in deratizacije, kar izvede NLZOH ob pomoči sil za ZRP in SV.

Za potrebe biološke zaščite lahko URSZR po potrebi aktivira tudi mobilno enoto z ekološkim laboratorijem (MEEL) in ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME) ter sodeluje s SV z zmogljivostmi enot JRKBO z mobilnim biološkim laboratorijem, vzorčevalno enoto ter z vojaško zdravstveno enoto ROLE 1, ROLE 2 LM in veterinarsko enoto.

PD-1012	Postopkovnik za določitev opreme in ukrepanje gasilcev v razmerah prisotnosti nalezljive bolezni
---------	--

4.2.3 Prva pomoč in nujna medicinska pomoč

Prvo pomoč ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh po potrebi izvajajo ekipe prve pomoči CZ. Njihove naloge so sodelovanje pri prevozu obolelih, negi obolelih in izvajanju sanitarno-higienskih in proti epidemijskih ukrepov.

Služba NMP se bo ob pojavu nalezljivih boleznih pri ljudeh izvajala na primarni, sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti. Naloge vseh ekip za izvajanje NMP so:

- v najkrajšem mogočem času nudenje pacientu NMP,
- zagotavljanje neprekinjene NMP,
- zagotavljanje nujne prevoze obolelih oseb,
- v najkrajšem mogočem času prepeljati pacienta v javni zdravstveni zavod,
- upoštevati predpisane ukrepe za preprečevanje širjenja nalezljive bolezni,
- prijaviti nalezljivo bolezen, skladno z Zakonom o nalezljivih boleznih.

O izvedeni nalogi občina poroča poveljniku CZ za VŠR.

P -27	Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
P -28	Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic Pregled ekip PP
PD -109	Smernice za delovanje NMP ob množičnih nesrečah MZ

4.2.4 Pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem

Osebe, za katere je odrejena osamitev ali karantena, se smejo prevažati samo na način in pod pogoji, ki onemogočajo širjenje okužbe. Način in pogoje prevoza določi minister, pristojen za zdravje.

V času pred in po epidemiji je za organizacijo in izvajanje osamitve (izolacije) pristojno MZ.

Ob povečanju števila oseb v občini, ki potrebujejo karanteno in je ne morejo izvajati v kraju bivanja, oziroma, ko se karantena ne sme izvajati na domu ali v primeru odreditve skupinske karantene pri zagotavljanju objektov in oskrbi oseb sodeluje CZ na vseh ravneh organiziranja v skladu s priporočili in v sodelovanju z NIJZ in zdravstvom.

Ministrstvo, pristojno za zdravje opredeli pogoje, način izvedbe, sodelujoče in njihove pristojnosti, posamezne aktivnosti pristojnih ter nadzor nad izvajanjem karantene in pri tem sodeluje tako s Policijo in Civilno zaščito.

Občina in občinski štab CZ pomaga pri zagotavljanju dodatnih lokacij in objektov namenjenih za karanteno

ali osamitev.

Sile za ZRP (člani štaba CZ, RKS, Karitas, CSD Slovenska Bistrica) na lokalni ravni sodelujejo pri zagotavljanju logističnih storitev za osebe, ki so v karanteni ali osami (npr. oskrba s hrano, zdravili, zdravniškimi pripomočki in drugimi nujnimi življenjskimi potrebščinami) in zagotovijo oskrbo ranljivih skupin.

Informacijska gradiva o nalezljivih boleznih pri ljudeh pripravi NIJZ. NIJZ poskrbi za vzpostavitev odprtega telefona za prebivalstvo, ki prebivalcem nudi informacije o preprečevanju širjenja nalezljivih boleznih pri ljudeh.

Službe za podporo po potrebi sodelujejo pri začasni nastanitvi in oskrbi ogroženih ter sprejemu in razdeljevanju sredstev mednarodne, človekoljubne in druge pomoči.

Za izvajanje pomoči pri oskrbi ranljivih skupin se na občinski ravni vključijo tudi nevladne in humanitarne in druge organizacije. O načinu delovanja in nalogah, ki jih bodo izvajali se dogovorijo z lokalno skupnostjo.

Psihološko pomoč in podporo prebivalstvu ob epidemiji izvajajo deležniki, ki sodijo v pristojnost ministrstva, pristojnega za zdravje in Nacionalnega inštituta za javno zdravje v sodelovanju z nevladnimi organizacijami. Ob večjih potrebah lahko sodeluje tudi Služba za psihološko pomoč CZ.

P-25	Pregled človekoljubnih organizacij, ki sodelujejo pri oskrbi prebivalcev
PD-1013	Usmeritve občinam pri organizaciji oskrbe prebivalcev v času epidemije oziroma pandemije
PD-1015	Navodilo za izvajanje psihološke pomoči v razmerah epidemije oziroma pandemije
PD-1017	Navodilo prebivalcem za ravnanje ob pojavu nalezljive bolezni

Občina zagotavlja pomoč ogroženim in prizadetim prebivalcem glede na potrebe ter poročajo poveljniku CZ za Podravje oz. njegovemu namestniku.

Regija spremlja izvedbo naloge, se vključuje glede na potrebe občine in poroča poveljniku CZ RS.

Informacijska gradiva o nalezljivih boleznih pri ljudeh pripravi NIJZ, za območje VŠR regije. NIJZ OE Maribor, ter poskrbi za vzpostavitev odprtega telefona za prebivalstvo, ki prebivalcem nudi informacije o preprečevanju širjenja nalezljivih boleznih pri ljudeh.

4.2.5 Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje

Zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh obsega zagotovitev:

- nujne zdravstvene oskrbe ljudi in živali,
- nastanitev in oskrba zbolelih in ogroženih prebivalcev s pitno vodo, hrano, zdravili in drugimi osnovnimi življenjskimi potrebščinami,
- zagotavljanje delovanja nujne komunalne infrastrukture (npr. pitne vode, odvajanje in čiščenje komunalnih voda, odstranjevanje in ravnanje s komunalnimi odpadki, dobava elektrike, plina, daljinskega ogrevanja, IKT storitve, vzdrževanje javnih površin, zimska služba, pogrebna, gasilska služba, lekarniška dejavnost...),
- zagotavljanje delovanja storitev (prodaja prehrabnih artiklov za ljudi in domače živali ...),
- pravilno ravnanje s posmrtnimi ostanki,
- pravilno ravnanje z odpadki in odplakami in
- pravilno ravnanje z infektivnimi odpadki.

- Za izvajanje nalog zagotavljanja osnovnih pogojev za življenje so zadolžene javne službe, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, ki izvajajo javne in za javnost pomembne storitve.

Sklep o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZRP na ravni države sprejme poveljnik CZ RS na podlagi ocene, da so osnovni življenjski pogoji izpolnjeni in izvajanje ukrepov in nalog ZRP ni več potrebno izvajati.

Splošne in posebne zdravstvene ukrepe ter druge ukrepe za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih boleznih pri ljudeh preklic minister, pristojen za zdravje oziroma Vlada RS.

Naloga občine je, da v primeru potrebe s svojimi službami zagotovi izvedbo navedenih nalog.

D-10	Osnovni pogoji za življenje ob naravnih in drugih nesrečah – priporočilo
D-20	Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZR

5. OSEBNA IN VZAJEMNA ZAŠČITA

Osebna in vzajemna zaščita obsega vse aktivnosti, ki jih prebivalci izvajajo za preprečevanje širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, za njihovo zdravje in življenje. Prebivalci, lastniki in uporabniki stavb, gospodarske družbe, zavodi in druge organizacije, posamezniki, ki opravljajo samostojno dejavnost ter državni organi si morajo sami, na svoje stroške zagotoviti potrebna sredstva in opremo za osebno in vzajemno zaščito.

Poleg delovanja zdravstvene službe lahko tudi prebivalci sami veliko naredijo za preprečevanje širjenja epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, na primer:

- s higienskim umivanjem rok in higienskim ravnanjem ob kašljanju in kihanju,
- z razkuževanjem rok, bivalnih prostorov,
- s samoizolacijo v primeru nalezljivih boleznih,
- s pravilnim ravnanjem z živali in pravilno pripravo hrane,
- z izogibanjem stika z bolnimi živalmi,
- s primerno obleko, obutvijo in uporabo ustrezne varovalne opreme in posebnih zaščitnih sredstev,
- s pravilnim ravnanjem z infektivnimi odpadki,
- s pravočasnim cepljenjem z upoštevanjem varne spolnosti in
- z ohranjanjem razdalje.

S cepljenjem in uporabo sredstev za osebno zaščito ter z doslednim upoštevanjem navodil, ki jih po sredstvih javnega obveščanja sporočajo strokovne službe, lahko prebivalci učinkovito zmanjšajo pojav bolezni pri ljudeh. Da bi lahko prebivalci učinkovito izvajali ukrepe in naloge za zaščito svojega zdravja in življenja, morajo biti temeljito seznanjeni z boleznijo, njeno nevarnostjo ter vsemi možnimi in potrebnimi zaščitnimi ukrepi.

Kadar je zaradi pojava nalezljive bolezni pri ljudeh ogroženo življenje ljudi, skrbi za organiziranje, razvijanje in usmerjanje osebne in vzajemne zaščite MZ ob strokovni podpori NIJZ.

NIJZ pripravi informacijska gradiva (navodila in priporočila) o nalezljivih boleznih pri ljudeh za splošno javnost in za posebno ranljive populacije, poskrbi za distribucijo navodil in priporočil, spremlja njihovo upoštevanje ter prilagaja navodila in distribucijo za njihovo največjo učinkovitost.

NIJZ poskrbi tudi za vzpostavitev odprtega telefona za prebivalstvo, ki prebivalcem nudi informacije o preprečevanju širjenja nalezljivih boleznih pri ljudeh. V sodelovanju z nevladnimi organizacijami vzpostavi brezplačni telefon za prebivalce za ohranjanje dobrega psihičnega počutja prebivalcev in izvajanje psihološke podpore. NIJZ vsa navodila in priporočila o nalezljivih boleznih pri ljudeh objavlja tudi na svoji spletni strani (www.nijz.si).

Navodila in napotki za izvajanje osebne in vzajemne zaščite so objavljeni na spletni strani URSZR (www.sos112.si).

6. RAZLAGA POJMOV IN OKRAJŠAV

6.1 Pomen pojmov

Izbruh	je pojav več primerov nalezljive bolezni kot pričakovano na določenem območju, v določenem časovnem obdobju in v določeni skupini ljudi.
Epidemija	je pojav tolikšnega števila primerov nalezljive bolezni ali tako velikega izbruha, ki po številu prizadetih oseb ali velikosti prizadetega območja pomembno presega običajno stanje in predstavlja tveganje za večji del prebivalstva in zahteva takojšnje ukrepanje.
Pandemija	je pojav, ko se okužba razširi na več celin. Do pandemije pride, kadar se v okolju pojavi nov povzročitelj nalezljive bolezni, s katerim se ljudje še nikoli niso srečali in so zato zanj bolj dovzetni. Povzročitelj ima dobro sposobnost širjenja med ljudmi, zato se jih lahko okuži veliko. Navadno se pandemija pojavlja v več valovih, ki so po svojih značilnostih med seboj lahko povsem različni.
Nesreča	je po Zakonu o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami dogodek ali vrsta dogodkov, povzročenih po nenadzorovanih naravnih in drugih silah, ki prizadenejo oziroma ogrozijo življenje ali zdravje ljudi, živali ter premoženje, povzročijo škodo na kulturni dediščini in okolju v takem obsegu, da je za njihov nadzor in obvladovanje potrebno uporabiti posebne ukrepe, sile in sredstva, ker ukrepi redne dejavnosti, sile in sredstva ne zadostujejo.
Okuženo območje	je po Zakonu o nalezljivih boleznih območje, na katerem je ugotovljen eden ali več virov okužbe in na katerem so možnosti za širjenje okužbe.
Ogroženo območje	je po Zakonu o nalezljivih boleznih območje, na katero se lahko prenese nalezljiva bolezen z okuženega območja in na katerem so možnosti za širjenje okužbe.

6.2 Razlaga okrajšav

CORS	Center za obveščanje Republike Slovenije
CZ	Civilna zaščita
CSD	Center za socialno delo
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
MEEL	Mobilna enota z ekološkim laboratorijem
JRKBO	Enota za jedrsko, radiološko, kemično in biološko obrambo
MZ	Ministrstvo za zdravje
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NLZOH	Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB zaščita	Radiološka, kemična in biološka zaščita

RKS	Rdeči križ Slovenije
RS	Republika Slovenija
STA	Slovenska tiskovna agencija
SV	Slovenska vojska
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UVHVVR	Uprava za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin
ZA-RE	Radijske zveze v sistemu zaščite in reševanja
ZiR	Zaščita in reševanje
ZIRS	Zdravstvena inšpekcija Republike Slovenije
ZRP	Zaščita, reševanje in pomoč

7. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

Podatki, ki so potrebni za izvajanje tega načrta zaščite in reševanja, se pridobijo iz javnih zbirk, iz zbirk podatkov Občine Slovenska Bistrica ter izvajalcev načrta zaščite in reševanja. Zbirke podatkov v prilogah in dodatkih pridobiva in ažurira SZR vsaj enkrat letno.

7.1 Skupni dodatki in priloge

Dodatki:

- D-5 Navodilo za vzdrževanje in razdelitev načrta
- D-6 Navodila prebivalcem za ravnanje pred, med in po nesreči (naravne ali druge)
- D-10 Osnovni pogoji za življenje ob naravnih in drugih nesrečah – priporočilo
- D-20 Vzorec sklepa o preklicu izvajanja zaščitnih ukrepov in nalog ZR

Priloge:

- P-6 Obveščanje
- P-6.1 Navodilo o obveščanju organov in organizacij, ki vodijo in izvajajo zaščito, reševanje in pomoč
- P-6.2 Navodilo o obveščanju javnosti
- P-6.3 Navodilo o opozarjanju na preteče nevarnosti
- P-6.4 Navodilo o alarmiranju
- P-6.5 Seznam oseb, ki se obveščajo in aktivirajo ob nesrečah
- P-15 Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči v občini Makole
- P-25 Pregled človekoljubnih organizacij, ki sodelujejo pri oskrbi prebivalcev
- P-27 Pregled zdravstvenih domov, zdravstvenih postaj in reševalnih postaj
- P-28 Pregled splošnih in specialističnih bolnišnic Pregled ekip PP

7.2 Posebni dodatki in priloge

Posebni dodatki:

- PD -109 Smernice za delovanje NMP ob množičnih nesrečah MZ
- PD-1002 Navodilo za ravnanje z infektivnimi trupli
- PD-1008 Načrt sodelovanja ZRP na občinski in regijski ravni za izvajanje karantene oziroma izolacije
- PD-1009 Navodila RKS za člane ekip PP za izvajanje nalog ob epidemiji
- PD-1010 Priporočila za postopanje z umrlim s COVID-19
- PD-1011 Higienska priporočila za preprečevanje okužb z novim koronavirusom za pogrebno in pokopališko dejavnost
- PD-1012 Postopkovnik za določitev opreme in ukrepanje gasilcev v razmerah prisotnosti nalezljive bolezni
- PD-1013 Usmeritve občinam pri organizaciji oskrbe prebivalcev v času epidemije oziroma pandemije
- PD-1015 Navodilo za izvajanje psihološke pomoči v razmerah epidemije oziroma pandemije
- PD-1017 Navodilo prebivalcem za ravnanje ob pojavu nalezljive bolezni
- PD-1020 Seznam lokacij primernih za izolacijo PD-1021 Pogoji, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v izolaciji
- PD-1023 Navodila za osebe, ki so napotene v izolacijo
- PD-1024 Potrebna MTS za izvedbo izolacije
- PD-1027 Seznam lokacij primernih za karanteno
- PD-1028 Pogoji, ki jih mora izpolnjevati objekt namenjen za nastanitev oseb v karanteni
- PD-1029 Vzorec pogodbe z izvajalcem karantene

PD-1030	Navodila za osebe, ki so napotene v karanteno
PD-1031	Potrebna MTS za izvedbo karantene
PD-1032	Priporočila za pripravo objekta za karanteno, ravnanje osebja in nastanjenih v karanteni (NIJZ)